

משפט ואתיקה בטיפול ובמחקר בבני אדם

קורס 290.4073 ב
שנה"ל תשפ"א

- א. **מרצה:** ד"ר מאיה פלד-רוז, עו"ד
- ב. **מועדי הקורס:** סמסטר ב, יום ד' 16:00-14:00.
- ג. **תיאור הקורס:** מטרת הקורס הינה להכיר לסטודנטים את המעטפת המשפטית ואתית, המסדירה את התנהלות מקצועות הטיפול בכלל, והסיעוד בפרט, במערכת הבריאות בישראל, וכן את תכונותיו, ערכיו וניהולו של מחקר בבני אדם בישראל, ולהנגיש להם כלים אתיים כמו גם מערכתיים אשר יסייעו להם להתמודד עם מורכבות העיסוק ותהליכי קבלת החלטות בטיפול סיעודי ובמחקר בבני אדם. במהלך הקורס יופגשו הסטודנטים עם קודים אתיים ומקורות משפטיים מרכזיים בתחום המשפט הטיפולי בישראל, יידונו החוקים והנהלים הרלוונטיים השונים, כמו גם פסיקה מרכזית, המסדירים את הטיפול והמחקר במערכת הבריאות, הכל תוך בחינה ביקורתית של הממשק בין מערכת המשפט ומערכת הבריאות, ותוך ניתוח השלכותיו הפרקטיות של הדיון התיאורטי על העיסוק בסיעוד.
- ד. **מטרות הקורס:** בסיומו של הקורס יוכלו הסטודנטים ליישם תפיסות אתיות וכללים משפטיים רלוונטיים בפעילותם המקצועית – טיפולית כמו גם מחקרית.
- בסופו של קורס זה יזכו המשתתפים בתעודת GCP – **בכפוף לאישור עתידי של רשויות האוניברסיטה.**
- ה. **הרכב הציון:** 20% השלמת קורס GCP אינטרנטי. 80% מבחן מסכם. עד 10 נקודות ציון מייטיב בגין השתתפות תורמת בשיעורים.
- ו. **זרישות הקורס:** קריאת חומר כהכנה לשיעור, השתתפות, השלמת קורס GCP אינטרנטי, מבחן.
- **חובת נוכחות של 80% כתנאי לקבלת תעודת GCP.**
- במידה והקורס יועבר בפורמט מקוון:** הסטודנטים נדרשים לפתוח מצלמות בשיעורים. במקרה שהשיעור יוקלט – תמונות הגלריה לא יוקלטו. במקרים פרטניים של קושי בפתירת מצלמה, יש לפנות למרצה הקורס מראש לפני השיעור לקבלת אישור או עזרה.
- ז. **שעת קבלה:** מקוונת בתיאום מראש במייל meraz@netvision.net.il או (עדיפות נמוכה) בטלפון 050-4616336. באם יתאפשר – חדר 407 בניין הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות.
- ח. **נושאי לימוד ומטלות קריאה**
- נושא 1: מבוא – חוק ומשפט בישראל**
חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו

חוק יסוד : חופש העיסוק

נושא 2: פקודת הנזיקין, רשלנות רפואית והשלכותיה על מערכת הבריאות

קריאת חובה

פקודת הנזיקין, 1968, סעיפים 23, 24, 35, 64, 65, 68.
חוק זכויות החולה, התשנ"ו - 1996 * (אתר הכנסת)

נושא 3: סודיות רפואית וזכות המטופל לקבל מידע.

קריאת חובה

חוק העונשין, תשל"ז – 1977, סעיף 368ד'
חוק למניעת אלימות במשפחה, תשנ"א – 1991
תקנות בריאות העם (הודעה על חשש לאלימות), תשל"ו- 1975

נושא 4: שיתוף מטופל בקבלת החלטות וועדות אתיקה

קריאת חובה

חוק הכשרות המשפטית והאפוסטרופסות, סעי' 1, 2, 3, 4, 6, 8, 14, 15, 17, 18, 32א, 32ב, 32טו, 32ז,
32לא, 33, 33א, 34, 35, 67ב, 68, 68א.
תקנות זכויות החולה (דרכי מינוי, תקופת כהונה וסדרי עבודה של ועדות אתיקה), התשנ"ז- 1996
חוזר חטיבת רפואה 9/18 פעילות ועדות אתיקה במוסדות בריאות.
ת"א (חיפה) 814-03 מרדכי אלבז נ. שרותי בריאות כללית [26.11.2008] עמודים 54-1 (סעיף ס"ג לפסה"ד).

קריאת רשות

ע"א 1303/09 מרגלית קדוש נ. ביקור חולים (2012)

נושא 5: טיפול בחסרי כשרות.

קריאת חובה

חוזר מנכ"ל 28/09 מיסוד הקשר בין הורים לבין מערכת הבריאות ביחס לילדיהם.
חוזר מנהל רפואה 4/04 ביקורי קטינים במרפאה ראשונית ללא מלווה
חוק לגילוי נגיפי איידס בקטינים, התשנ"ו – 1996.

קריאת רשות

חוזר ראש מנהל רפואה 31/99. (פניה דחופה לבית משפט לצורך מינוי אפוסטרופוס על גוף או לצורך אישור פעולה רפואית)
ג' סיגל, מאיה פלד, "טיפול רפואי בקטינים – קול קורא לשינוי", רפואה ומשפט 25, 317 (2001).

נושא 6: טיפול בסוף החיים

קריאת חובה

חוק העונשין, תשל"ז – 1977, סעיפים 298, 302, 309

חוק החולה הנוטה למות, התשס"ו – 2005

חוזר מנכ"ל משרד הבריאות 7/08 הנחיות ליישום חוק החולה הנוטה למות (17.3.08)

קריאת רשות

ה"פ (תי"א) 1141/90 בנימין אייל נ' מ"י, פ"מ תשנ"א (3).

דין וחשבון הוועדה הציבורית לענייני החולה הנוטה למות – ועדת שטיינברג (2002)

נושא 7: מחקר בבני אדם

קריאת חובה

תקנות בריאות העם (ניסויים רפואיים בבני אדם), תשמ"א-1980

הצהרת הלסינקי, נוסח מעודכן (2013)

נוהל ניסויים רפואיים בבני אדם (מיום 1/2/16). נוהל 14 אגף הרוקחות .

נוהל דיווח ומעקב על מידע בטיחותי במהלך ניסויים רפואיים בבני אדם (מיום 1/1/19) אגף

הרוקחות.

קריאת רשות

International Conference on Harmonisation of Technical Requirements for
Registration of Pharmaceuticals for Human Use: Guideline for Good Clinical Practice

E6(R1) (10 June 1996)

סטודנט יקר,

אם יש לך לקות למידה או מוגבלות/בעיה רפואית שעשויה להשפיע על לימודיך, ושבגינה אתה/זקוק/ה להתאמות אנא פנה/י לדיקנאט הסטודנטים למדור נגישות ולקויות למידה:

דואל LDA@univ.haifa.ac.il טל: 04-8249265

לאבחון והתאמות בגין לקות למידה ו/או הפרעת קשב יש לפנות ליה"ל:

דואל mhait@univ.haifa.ac.il טל: 04-8249022

אם יש ברשותך מכתב התאמות מהאוניברסיטה ואתה/זקוק/ה להנגשה בקורס אנא פנה/י אליי בשעות הקבלה או במייל בסמוך לתחילת הקורס.